

4-6 שבועות). הוא נאגש גם עם אחד מעשירי סנט-לואיס והלה הזמין לבוא לשם לדבר על הענין עם סטור יידיים.

נ.י., 13.1.39

הבוקר נחננו במשרד ההס' הציונית צירי א' כל המפלגות הציוניות מזרחי, פוע"צ, הדסה, ... - לדון על הכינוס אחרי וויכוח קצר אושרה עמדת ההנהלה. החלט לבוא סיד, באופן לא פורמלי, בדברים עם בני כרית וועד הטועלים היהודים, בדבר השתתפותם בכינוס. לפי הצעתי נבחרה ועדה משותפת קבועה מבאי כוח כל המפלגות הציוניות, לספל בכל הענינים המשותפים של ההנועה הציונית באמריקא.

- התייעצתי עם ליפסקי, ד"ר גולדמן וחיים גרינברג בדבר הועידה בווינגטון, הסברתי להם נימוקי לשמור על האומי הפרטי של בקורי באמריקא הפעם, ועד עכשיו עלה בידי להנצל מידי העהונים. עכשיו נדרשתי להשתתף בוועידת המגבית.

דעתם הייתה שעלי להשתתף.

- רוסקין נפגש הבוקר עם יונה ווייס ראש הגויינס. ווייס מכיר בחשיבות הפעולה ומסכים להקציב כספים למטרה זו - אם הציונים רק מסכימים לנרוב המעשה. רוסקין אמר לו ששייב הסכמה הציונים למעשה. ווייס נהן לו את התקציב הגרמני - 30 מיליון מרק (ד) שסזה מוציא'ם רק 900.000 מרק לעליה לארץ. ווייס מסכים שזהו אחוז נמוך, ויש להרבות באמצעים בשביל העליה לארץ. ביום השני, לאחר ועידת ווינגטון, ידונו על הפרטים.

- בצהריים מסיבה עם מנהיגי היוניונים היהודים. היו כעשרים איש, כל אלה שהוזמנו. שנים שלושה פנים חדשות - השאר כל אלה שהיו אחי בטעודת הבוקר לפני שנה וחצי ביום עזבי את אמריקא.

סקרתי על ההתאבקות והכיבושים של שלוש השנים האחרונות, של הסכנות והסיכויים של העתיד הקרוב, על מעמדה ותפקידה של תנועת הפועלים האר"ית - ועל הצורך לגייס את המוני הפועלים היהודים באמריקא לקונגרס הציוני הבא.

נגלר הביע חשש שהתארגנות מיוחדת להפיכת מעמדות פוליטיות בפועל א"י - תחליש את המאמץ היהודי המשותף באמריקא (!)

מילר חשש שדבר זה יגביר את הניגודים הפנימיים בתנועת הפועלים ויחריף אם ההתנגדות לטגבית ההסתדרות.

זריצקי, שלוסברג, ברסלוור ופיינגטון חמכו בהצעה.

הסברתי לנגלר שאנחנו נהיה הראשונים שנחנגד לכל פעולה העלולה להחליש את המאמץ הכללי ולהזיק לכלל האומה ושגיוס המוני הפועלים לקונגרס מגבירה בעת ובעונה אחת את התנועה הציונית כולה ואת הפועלים בתוכה.

הוחלט להקדיש ישיבה מיוחדת לבירור היבטים והתכטים למען פעולה זו.

- הזמנתי את אינגריד, והיא באה אצלי בטרם נגמרה המסיבה עם הפועלים ושיתפחה בשיחה.

היא שאלת למזכו של רוסקין. אמרתי לה דעתי: הוא מערובת של בלוף וקרייזיס אמריקני עם סנטימליות ומעשיות אמריקניות, ויש לנהוג לפי הכלל כבדהו וחשדהו. בחו"ל הוא עלול להצליח יותר מאשר פה. כאן קשה להשפיע בלהמי בלוף על אנשים המומחים בעצמם במלאכה זו, אבל בלי ספק יש לו גם כוונות טובות, והוא יכל להועיל.

היא שמחה לשמוע עמדת ל.ד.ב. בשאלה המעסיקה אותנו עכשיו, אבל לדעתה - והיא חוששני נכונה - אי אפשר עכשיו לעשות גדולות כל עוד נכשכת הסגבית המאוחדת. "יהרגו אותי אם אנסה לאסוף סכומים גדולים" אמרה לא בלי יסוד. אך ככל זאת הפצרתי לנסות דבר לכמה צעירים עשירים בעלי-חזון, אם יש צאצא כאלה.

גמרנו להפגש ביום א' (מחרתיים) בושינגטון לבירור סופי.

לפנות ערב נכנס אצלי הכסטר - לפי דבריו נזדמן במקרה במלונאי. מכיוון שהגיע הנה רצה לדבר איתי ביחידות לפני הישיבה סחר. דעתי הקהל באמריקא רגישה מאוד. מצב היהודים כאן הוא עדין. בימי המעולה לפני חרשים אחרים נשמע לא קול אחד נגד הנסיון לערב אמריקא בענינים לא לה. לא רק אדלר מהנגד. כל ידידיו חוששים. אם רק מושב פורמלי של מועצה הסוכנות יתכנס כאן - אין לסעון נגדו. יש באמריקא חברי הסוכנות - וכשם שלא לה. מותר לנסוע לאנגליה - מותר "לזרים" לבוא הנה. אבל ועירה אחרת החפץ כנסיון שני של היהודים לערבב את אמריקא בפוליטיקה אירושאית. והכסטר מבקש ממני לעיין בדבר.

אמרתי לו הצעה זו לא באה בחשבון. (א) נצטרך בקיץ לקרוא למושב של מועצה הסוכנות - ואי אפשר לעשות זאת לעתים חכמות.

(ב) לכו חוקת ההס' הציונים לא תהא מועצה הסוכנות בלי קונגרס ציוני, ואין אצטע זה דבר כל כך חשוב.

(ג) אין אנו מחכוונים להשמיע לאנגליה מה שהסוכנות אומרת - כי הסוכנות תעמוד במשך שבועות אחדים במו"ס. אנו רוצים שישמעו מה שהעם היהודי יש לו להגיד - ושהדבר יוגד באמריקא.

(ד) איני רואה כל טעם למת מוציאים את בני ברית וועד הפועלים.

(ה) מכיוון שאתם מסכימים לשיחוף האגודה הרי אין זה מושב פורמלי של הסוכנות בין כרוכין כך,

בני ברית וועד הפועלים השיב לי הכסטר מיוצגים בסוכנות. את חוקת ההס' הציונים אצ במקרה זה אפשר לסלק, אם מחשיבים את הצורך בכינוס.

אמרתי טענה א' שלו אינה מתאימה לעובדות, טענה ב' - לא תהא.

החנועה הציונית היא דמוקרטית, מאורגנת, בעלת מסורת - ואין ההנהלה רשאית לעשות בה כאום העושה בחוף שלו, ואיני מבין העמידה הזאת על מועצה הסוכנות.

הכסטר עורר אז שאלה נציגי אמריקא בלונדון, וחזר שוב על הדרישה שלואים שטרוס מהבנק של קון ולם ישחחף במו"מ, ואם יש קושי ^{יתפטר} ~~אמצא~~ הוא או קרפ מהנהלה, ושטרוס יבוא במקומם.

אמרתי שאיני מוסק אחרון, ואביא את הצעתו להנהלה בלונדון.

- - - - -

סיבת העקשנות אני יכל להסביר לעצמי בשני נימוקים:
(א) הפחד שנחפסו היהודים באמריקא, גם כמה מהציונים.
(ב) רצונם של ה"לא-ציונים" לשמור על "הפיפטי-פיפטי" בכינוס. נדמה לי שזהו הנימוק העיקרי. הם רוצים להבטיח לעצמם שלא יהיה לציונים רוב ~~אצל~~ בכינוס, מפעם זה הם מחגגים לבני ברית ולועד הפועלים.

ג.י., 14.1.39

בחמש וחצי " פגישה עם הכסטר, קרפ וולדמן, במשרדו של קרפ. נמשכה שלוש שעות. מטרתי להם שקיבלתי הבוקר מבקר בלונדון: יתכן ש"השיחות" יתחילו בסוף חודש זה, דורשים מסני להזמין מיד באי-כוח אמריקא! חברי ההנהלה, הועדה הפוליטית ואחד אחד מהציונים והלא-ציונים. והזמתי את קרפ והכסטר לבוא ללונדון.

כשסמרחי על הטידורים שעשינו לפי שעה בלונדון, ושלפיהם תדון ישיבה מאוחדת של "הפנל" והנהלה על כל השאלות שיתעוררו בשיחות, אבל רק ההנהלה תחליט - כשיהיה צורך להחליט - עורר קרפ את השאלה! אם ההנהלה מוסמכת הפעם להחליט. המועצה האחרונה של הסוכנות היהודית מילאה את ידי ההנהלה לנהל מו"מ על חלוקה, אבל היות שעכשיו ~~אצל~~ דנים על הסכם עם הערבים - אין להנהלה שום יפוי-כוח. זוהי גם דעה אדלר.

י. י. י. י.